Vlaams Parlement

812 (2015-2016) – Nr. 9
ingediend op 16 november 2016 (2016-2017)

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

van het voorstel van decreet

van Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne, Jos Lantmeeters, Valerie Taeldeman en Wilfried Vandaele

houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de oprichting en de organisatie van de regulator betreft

Documenten in het dossier:
812 (2015-2016) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Advies van de Raad van State
– Nr. 3: Advies van het Rekenhof
– Nr. 4: Amendement
– Nr. 5: In eerste lezing door de commissie aangenomen artikelen
– Nr. 6: Amendementen
– Nr. 7: Verslag
– Nr. 8: Amendementen

verzendcode: LEE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Bij dit decreet worden richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG en richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG gedeeltelijk omgezet.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid

Art. 3. In artikel 1.1.3, 132°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt de zinsnede "het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, dat" vervangen door de zinsnede "autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, die".

Art. 4. Artikel 3.1.1 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3.1.1. §1. Er wordt een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid opgericht. Deze dienst draagt als naam Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, hierna VREG te noemen.

Alle officiële akten, officiële aankondigingen of andere officiële stukken die van de VREG uitgaan, vermelden de benaming van de dienst, met onmiddellijk daarvoor of daarna, leesbaar en voluit geschreven, de woorden 'autonome dienst met rechtspersoonlijkheid'.

§2. De VREG staat onder toezicht van het Vlaams Parlement.

§3. Het Vlaams Parlement kan de vestigingsplaats van de zetel van de VREG bepalen.

§4. De VREG fungeert voor het Vlaamse Gewest en voor de gewestelijke bevoegdheden inzake elektriciteit en aardgas als de regulerende instantie, vermeld in artikel 35, tweede lid, van de richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG en artikel 39, tweede lid, van de richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG.

Bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden als regulator vraagt of ontvangt de VREG, noch zijn bestuurders, noch zijn personeelsleden, instructies van de Vlaamse Regering, van het Vlaams Parlement of van een andere publieke of particuliere entiteit.

De VREG oefent zijn taken en bevoegdheden op onpartijdige en transparante wijze uit.".

Art. 5. In artikel 3.1.3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, 5°, a) en b), worden de woorden "de minister of de Vlaamse Regering" vervangen door de woorden "het Vlaams Parlement, de minister of de Vlaamse Regering";

2° het tweede lid wordt opgeheven;

3° in het derde lid worden de woorden "en die conform de voorwaarden van de beheersovereenkomst zullen worden uitgevoerd" opgeheven;

4° in het derde lid worden de woorden "de Vlaamse Regering" vervangen door de woorden "het Vlaams Parlement".

Art. 6. In artikel 3.1.4, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 8 juli 2011, 14 maart 2014 en 27 november 2015, wordt de zinsnede "Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, beschikt de VREG ook over de hierna vermelde bijzondere bevoegdheden, die ze uitoefent in overeenstemming met de bepalingen in dit decreet, de bijbehorende uitvoeringsbepalingen, en de beheersovereenkomst die haar verbindt:" vervangen door de zinsnede "De VREG beschikt over de hierna vermelde bevoegdheden, die hij uitoefent in overeenstemming met de bepalingen in dit decreet, de uitvoeringsbepalingen, en het ondernemingsplan dat hem verbindt:".

Art. 7. In titel III, hoofdstuk 1, afdeling III, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor onderafdeling I wordt een nieuwe onderafdeling ingevoegd, die luidt als volgt:

"Onderafdeling I. De organen van de VREG";

2° in het opschrift van onderafdeling I worden de woorden "Onderafdeling I" vervangen door de woorden "Onderafdeling II";

3° het opschrift van onderafdeling II wordt vervangen door "Onderafdeling III. Algemeen directeur".

Art. 8. In titel III, hoofdstuk 1, afdeling III, onderafdeling I, van hetzelfde decreet wordt een nieuw artikel 3.1.4/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 3.1.4/4. De organen van de VREG zijn de raad van bestuur en de algemeen directeur.".

Art. 9. Artikel 3.1.5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3.1.5. §1. De VREG wordt bestuurd door een raad van bestuur die uit zeven leden bestaat.

De leden van de raad van bestuur worden aangewezen door het Vlaams Parlement voor een eenmalig hernieuwbare termijn van vijf jaar. De raad van bestuur kiest onder zijn leden een voorzitter.

Alle leden van de raad van bestuur moeten beantwoorden aan artikel 3.1.7 van het Energiedecreet.

§2. Ten hoogste twee derde van de leden is van hetzelfde geslacht.

§3. De leden van de raad van bestuur kunnen alleen worden ontslagen op eigen verzoek, bij niet-naleving van de vereisten vermeld in artikel 3.1.7 of ten gevolge van een strafrechtelijke veroordeling.

§4. De leden van de raad van bestuur worden vergoed overeenkomstig categorie I van het besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de vergoeding van de bestuurders van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid, en van de regeringsafgevaardigden die toezicht uitoefenen bij deze agentschappen.".

Art. 10. Aan artikel 3.1.6 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De algemeen directeur van de VREG woont de raad van bestuur bij met raadgevende stem.".

Art. 11. In artikel 3.1.7, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 8 juli 2011, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

"5° een functie in de VREG;".

Art. 12. Artikel 3.1.8 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3.1.8. De raad van bestuur beschikt over de volheid van bestuursbevoegdheid en beslist in alle aangelegenheden waarvoor de VREG krachtens dit decreet bevoegd is.

Tot de bevoegdheden van de raad van bestuur, waarvoor geen delegatie mogelijk is, behoren, naast de bevoegdheden in andere decreten, in elk geval:
1° het goedkeuren van het ontwerp van begroting en van de rekeningen;
2° het vaststellen en goedkeuren van een jaarrapport over de uitvoering van het ondernemingsplan;
3° het beslissen over de deelname van de VREG aan de oprichting van of de deelname in andere publiek- of privaatrechtelijke rechtspersonen, het bestuur of de leiding en de financiering van die rechtspersonen;
4° het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten en het tot stand brengen van duurzame samenwerkingsverbanden met andere regulatoren en instanties die werkzaam zijn binnen de Vlaamse, Waalse, Brusselse Hoofdstedelijke, Belgische en Europese elektriciteits- en aardgasmarkt;
5° het vaststellen en bepalen van de tariefmethodologie overeenkomstig de bepaling zoals opgenomen in afdeling XII van het Energiedecreet;
6° het vaststellen en bepalen van de tariefstructuur;
7° het goedkeuren van de technische reglementen.

De VREG licht het Vlaams Parlement in van zijn beslissing tot goedkeuring van de tariefmethodologie, zoals bedoeld in punt 5° van het vorige lid.".

Art. 13. Artikel 3.1.9 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3.1.9. De algemeen directeur van de VREG wordt op gemotiveerde wijze benoemd en ontslagen door de raad van bestuur.

De algemeen directeur wordt benoemd omwille van zijn deskundigheid, inzonderheid voor wat betreft het management.

De algemeen directeur wordt benoemd voor een termijn van zes jaar. Deze termijn is eenmalig hernieuwbaar na een positieve evaluatie door de raad van bestuur.

De marktconforme bezoldiging van de algemeen directeur wordt bepaald door de raad van bestuur.

De rechtspositieregeling van de algemeen directeur wordt bepaald door de raad van bestuur van de VREG.".

Art. 14. In artikel 3.1.10 van hetzelfde decreet worden de volgende wijziging aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de zin "Die taken omvatten in elk geval het nemen van de beslissingen ter uitvoering van de bevoegdheden van de VREG, vermeld in artikel 3.1.4, §2, 1° tot en met 7°." geschrapt;

2° de woorden "gedelegeerd bestuurder" worden telkens vervangen door de woorden "algemeen directeur".

Art. 15. In hetzelfde decreet wordt aan onderafdeling III, gewijzigd bij artikel 7, een artikel 3.1.10/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 3.1.10/1. De algemeen directeur stelt een directieteam samen.

De leden van het directieteam worden tewerkgesteld krachtens arbeidsovereenkomsten beheerst door de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

De leden van het directieteam worden gekozen omwille van hun deskundigheid, inzonderheid voor wat betreft de directies die zij leiden.".

Art. 16. In artikel 3.1.11, §1, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 8 juli 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt vervangen door wat volgt:

"1° de regels inzake de bijeenroeping van de raad van bestuur, op verzoek van de voorzitter van de raad van bestuur, de algemeen directeur of ten minste vier leden van de raad van bestuur;";

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Bij de vaststelling van het huishoudelijk reglement doet de raad van bestuur geen afbreuk aan de bepalingen van artikel 3.1.8.".

Art. 17. In artikel 3.1.12 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "De bestuurders en de personeelsleden van de VREG" vervangen door de zinsnede "De bestuurders, de algemeen directeur en de personeelsleden van de VREG".

Art. 18. In artikel 3.1.12/1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 8 juli 2011, wordt de zinsnede "Functie als werknemer van de VREG" vervangen door de zinsnede "Functie als algemeen directeur of personeelslid van de VREG".

Art. 19. In titel III, hoofdstuk 1, van hetzelfde decreet wordt een afdeling V/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling V/2. Aansprakelijkheid en rechtspositieregeling".

Art. 20. In titel III, hoofdstuk 1, afdeling V/2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij artikel 19, wordt een artikel 3.1.12/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 3.1.12/2. Als een bestuurder rechtstreeks of onrechtstreeks een belang heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid van de raad van bestuur behoort, mag hij niet deelnemen aan de beraadslaging van de raad van bestuur over deze verplichtingen of beslissingen, noch aan de stemming in dat verband.".

Art. 21. In titel III, hoofdstuk 1, afdeling V/2, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.12/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 3.1.12/3. De bestuurders zijn verantwoordelijk voor de vervulling van de hun opgedragen taak en aansprakelijk voor de tekortkomingen in hun bestuur. Zij zijn hetzij jegens de VREG, hetzij jegens derden, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van overtreding van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten.".

Art. 22. In titel III, hoofdstuk 1, afdeling V/2, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.12/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 3.1.12/4. §1. De personeelsleden van de VREG zijn onderworpen aan de rechtspositieregeling die van toepassing is op de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid.

§2. De personeelsleden van de VREG zijn onderworpen aan artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2007 op basis waarvan de VREG gemachtigd is om deel te nemen aan de pensioenregeling ingesteld bij de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbende alsook het koninklijk besluit van 6 maart 2008 waarmee deze pensioenregeling van toepassing werd verklaard op het personeel van de VREG.".

Art. 23. In titel III, hoofdstuk 1, afdeling VI, van hetzelfde decreet wordt het opschrift vervangen door wat volgt:

"Financiële middelen en controle".

Art. 24. Aan artikel 3.1.13 van hetzelfde decreet worden een paragraaf 3, een paragraaf 4, een paragraaf 5, een paragraaf 6, een paragraaf 7, een paragraaf 8 en een paragraaf 9 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§3. De werkingskosten van de VREG worden gedekt door het Energiefonds, ten belope van de kredieten in de begroting bepaald door de raad van bestuur na rapportering aan het Vlaams Parlement zoals bepaald in paragraaf 5.

§4. De VREG duidt een bedrijfsrevisor aan. Deze bedrijfsrevisor mag geen functie vervullen bij de netbeheerder, de distributienetbeheerders alsook bij de producenten, leveranciers en tussenpersonen.

De bedrijfsrevisor, aangeduid overeenkomstig het eerste lid, controleert de financiële toestand en de jaarrekeningen van de VREG alsook de regelmatigheid van de verrichtingen te constateren in de jaarrekeningen. Hiervan stelt hij een verslag op.

Bij het uitvoeren van hun opdracht passen het Rekenhof en de bedrijfsrevisor de regels inzake single audit toe.

§5. Het ontwerp van begroting van de VREG wordt opgemaakt door de algemeen directeur. Het ontwerp van begroting van de VREG, vergezeld van een ontwerp van ondernemingsplan, wordt na goedkeuring door de raad van bestuur van het jaar voorafgaand aan dit waarop het betrekking heeft, overgemaakt aan het Vlaams Parlement, ter bespreking.

Na de hoorzitting in het Vlaams Parlement stelt de VREG zijn definitieve begroting en ondernemingsplan vast.

Op basis van deze definitieve begroting stelt de Vlaamse Regering de dotatie voor de VREG vast.

De VREG zendt de jaarrekening, vergezeld van het verslag van de bedrijfsrevisor opgesteld op basis van paragraaf 4, tweede lid, voor 31 maart van het jaar volgend op het betrokken jaar, over aan het Vlaams Parlement en aan het Rekenhof. Het Rekenhof controleert de jaarrekening van de VREG en zendt zijn auditverslag over aan het Vlaams Parlement.

§6. De VREG is onderworpen aan de bepalingen zoals opgenomen in titel 6 van het Rekendecreet van 8 juli 2011.

§7. De algemeen directeur staat in voor de noodzakelijke informatie-uitwisseling met de Vlaamse Regering voor de opmaak van de algemene uitgavenbegroting en de opmaak van de ESR-consolidatie.

§8. De VREG stelt jaarlijks uiterlijk op 31 januari een ondernemingsplan voor dat jaar vast en deelt het mee aan het Vlaams Parlement. Het omvat onder meer de beleids- en beheersdoelstellingen, zowel meerjarig als voor het komende jaar, en de operationele vertaling ervan. Als bij het verstrijken van een ondernemingsplan geen nieuw ondernemingsplan in werking is getreden, blijft het bestaande ondernemingsplan van toepassing tot op het ogenblik dat het nieuwe ondernemingsplan in werking treedt.

§9. De VREG stelt jaarlijks een jaarrapport over de uitvoering van het ondernemingsplan op dat hij aan het Vlaams Parlement overzendt. Wat betreft de punten 1°, 3° en 4° gebeurt dit voor 31 januari van het jaar volgend op het betrokken boekjaar. Wat betreft punt 2° gebeurt dit voor 31 maart van het jaar volgend op het betrokken boekjaar. Het jaarrapport van de VREG heeft onder meer betrekking op:

1° de uitvoering van het ondernemingsplan van het voorgaande jaar;
2° de staat van zijn werkingskosten en de wijze waarop zij gedekt zijn, met inbegrip van een overzicht van activa/passiva en het verslag van de bedrijfsrevisor;
3° de evolutie van de energiemarkten;
4° de beslissingen die eventueel werden genomen tijdens het betrokken boekjaar inzake de methodologie voor de berekening van de tarieven, de tariefstructuur en het technisch reglement.

De VREG beschrijft in dit verslag de wijze waarop hij zijn doelstellingen al dan niet heeft bereikt.

Dit verslag wordt op de internetsite van de VREG gepubliceerd. Ter informatie wordt een afschrift van dit verslag eveneens naar de Vlaamse Regering gestuurd.".

Art. 25. In titel III, hoofdstuk 1, afdeling VI, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.14 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 3.1.14. De raad van bestuur van de VREG staat in voor de interne controle op de bedrijfsprocessen en activiteiten van de VREG. De interne controle is in het bijzonder gericht op:
1° het bereiken van de opgelegde doelstellingen en het effectief en efficiënt beheer van risico's;
2° de naleving van regelgeving en procedures;
3° de betrouwbaarheid van de financiële en beheersrapportering;
4° de effectieve en efficiënte werking van de diensten en het efficiënt inzetten van de middelen;
5° de bescherming van haar activa en de voorkoming van fraude.

De raad van bestuur evalueert de interne controlesystemen van de VREG, gaat na of ze adequaat zijn en formuleert aanbevelingen tot verbetering daarvan. Zij voert daartoe financiële audits, overeenstemmingsaudits en operationele audits uit en is gemachtigd alle bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken.".

Art. 26. In titel III, hoofdstuk 1, afdeling VI, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.15 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 3.1.15. §1. De algemene rekeningen bestaan uit:
1° een jaarrekening die de volgende elementen bevat:
   a) de balans op 31 december;
   b) de resultatenrekening, opgesteld op basis van de kosten en de opbrengsten van het afgelopen boekjaar;
2° een jaarrapport over de uitvoering van de begroting, opgesteld in dezelfde vorm als de begroting;
3° een rapportering die de aansluiting tussen de jaarrekening, vermeld in punt 1°, en de rapportering, vermeld in punt 2°, bevat;
4° een toelichting bij de balans, de resultatenrekening en de rapportering over de begroting.

§2. De VREG volgt bij het opstellen van de rekeningen de boekhoudkundige regels zoals bepaald in artikel 10 tot en met 15 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de begroting en de boekhouding van de Vlaamse rechtspersonen.".

Art. 27. In artikel 4.2.1 van hetzelfde decreet, vervangen bij de decreten van 8 juli 2011, 16 maart 2012, 14 maart 2014 en 27 november 2015, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

"§3. De technische reglementen, vermeld in paragraaf 1, worden na een openbare consultatie goedgekeurd door de raad van bestuur van de VREG.

De technische reglementen treden pas in werking na bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.".

Hoofdstuk 3. Wijzigings- en slotbepalingen

Art. 28. Aan artikel 2, §1, van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector wordt een punt 10° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"10° de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, met uitzondering van de artikelen 4 tot en met 6, de artikelen 10 tot en met 17 en de artikelen 26 tot en met 32.".

Art. 29. Aan artikel 2, 2°, van het decreet van 19 februari 2016 betreffende de Vlaamse openbare statistieken wordt een punt k) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"k) de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt.".

Art. 30. Artikel 4, §1, 2°, b), 16), van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, vervangen bij het decreet van 18 december 2015, wordt opgeheven.

Art. 31. De leden van de raad van bestuur die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet in functie zijn, blijven lid van de raad van bestuur en voleinden hun lopend mandaat. Zij kunnen herbenoemd worden voor een termijn van vijf jaar, tenzij hun mandaat reeds vernieuwd werd.

Art. 32. Tot de raad van bestuur onder zijn leden een nieuwe voorzitter kiest, wordt deze functie tijdelijk waargenomen door de bestuurder die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet de raad van bestuur voorzit.

Art. 33. Het stemrecht van de gedelegeerd bestuurder in de raad van bestuur vervalt zodra de raad van bestuur uitgebreid is overeenkomstig het Energiedecreet van 8 mei 2009, zoals gewijzigd door het decreet van […].

Art. 34. Tot de aanstelling van een nieuw algemeen directeur wordt deze functie tijdelijk waargenomen door de huidige waarnemend gedelegeerd bestuurder, zonder dat hij over stemrecht beschikt.

Art. 35. Het Vlaams Parlement stelt na de inwerkingtreding van dit decreet zo spoedig mogelijk drie nieuwe leden aan in de raad van bestuur. Zodra de raad van bestuur is uitgebreid overeenkomstig het Energiedecreet van 8 mei 2009, zoals gewijzigd door het decreet van […], wordt de procedure tot het aanstellen van een algemeen directeur gestart door de raad van bestuur.